

Vlaanderen
is kansrijk opgroeien

Zelfevaluatie- instrument MeMoQ

Dimensie 6: Gezinnen en diversiteit
gezinsopvang

Opgroeien

© 2025 Opgroeien – UGent – KU Leuven

Deze versie uit 2025 wijzigde alleen de lay-out van de originele brochure uit 2016.

Citeren uit het zelfevaluatie-instrument MeMoQ kan, mits correcte bronvermelding:

Declercq, B., Janssen, J., Daems, M., Hulpia, H., Van Cleynenbreugel, C., Laevers, F. & Vandenbroeck, M. (2016).

Zelfevaluatie-instrument MeMoQ. Brussel – Leuven - Gent: Opgroeien – KU Leuven- UGent.

Foto's: Caroline Boudry, VBJK

Inhoud

Wat staat er in het pedagogische raamwerk?	4
Waarover gaat het?	5
Hoe pak ik zo'n zelfevaluatie aan?	5
Een voorbeeld uit de praktijk	5
Stap 1: Verken via observatie	6
Stap 1: Verken via vragen	9
Stap 2: Stel vast	22
Stap 3: Onderneem actie	23

Wat staat er in het pedagogische raamwerk?

Kinderopvang respecteert de opvoeding van het gezin en zet die in onderling overleg voort. Dat houdt in dat medewerkers investeren in een voortdurende dialoog met gezinnen en daar zowel vaders als moeders bij betrekken. Zo krijgen ze inzicht in de sociale en culturele context waarin kinderen opgroeien en kunnen ze het perspectief van het gezin meenemen in hun pedagogisch handelen. Dat handelen van medewerkers kan niet losstaan van de ideeën die ouders daarover hebben. De kinderopvang pleegt overleg met ouders over opvoedingsideeën, -vragen en -wensen om zo de opvoeding van de kinderen samen met de ouders vorm te geven. Dat betekent niet noodzakelijk dat de kinderopvang uitvoert wat de ouders willen. De kinderopvang en de ouders treden in dialoog over elkaars visie op opvoeden en proberen die op elkaar af te stemmen. Kinderopvang is niet alleen een vorm van materiële steun voor gezinnen, maar kan ook informatiele, emotionele en sociale steun bieden.

Het is een plek waar ze leren omgaan met de maatschappelijke diversiteit. Kinderen en ouders leren er open te staan voor anderen en hun manier van zijn en leven. Ze kunnen daardoor ervaren dat het een plek is waar ze erbij horen, ongeacht afkomst, beperking, levensstijl, gezinsvorm enzovoort.

Medewerkers nemen de diversiteit van kinderen en hun gezinnen als uitgangspunt in de uitbouw van de kinderopvang. Ze stellen hun eigen normen en regels ter discussie opdat alle kinderen, gezinnen en medewerkers zich er welkom en veilig kunnen voelen.

(Pedagogische raamwerk, 2014, p. 13, 15 en 19, www.kindengezin.be)

Waarover gaat het?

Samenwerken met gezinnen houdt in dat de opvang en ouders elkaar leren kennen en constant informatie met elkaar uitwisselen, dat ouders inspraak krijgen en dat ze ondersteund worden. Het gaat ook om het tonen van respect voor de diversiteit aan gezinnen en voor de diversiteit in de samenleving.

Hoe pak ik zo'n zelfevaluatie aan?

Hoe ga ik om met ouders en de diversiteit aan gezinnen in mijn opvang? Aan de hand van enkele stellingen krijg je daar een beter zicht op. Daarnaast zetten een paar vragen je aan om over dit thema na te denken. Je hoeft het niet in deze volgorde te doen, je kan ook eerst de vragen beantwoorden en daarna de stellingen invullen.

Deze stellingen en vragen gaan over 'wederzijdse kennismaking', 'wederkerige communicatie', 'inspraak', 'steun' en 'respect voor de maatschappelijke diversiteit'.

- **'Wederzijdse kennismaking'**: gaat over hoe nieuwe ouders kennismaken met de opvang en hoe je hen beter leert kennen (bv. via het wennen).
- **'Wederkerige communicatie'**: gaat over het geven van informatie aan ouders en hoe je ouders uitnodigt om informatie met jou te delen.
- **'Inspraak'**: gaat over de kansen die ouders krijgen om hun mening te geven en hoe je met hun visie rekening houdt.
- **'Steun'**: gaat over hoe je ouders ondersteunt in hun rol als opvoeder.
- **'Respect voor de maatschappelijke diversiteit'**: gaat over de positieve aandacht die je hebt voor de verschillen die er in onze samenleving zijn tussen mensen en tussen de gezinnen in je opvang.

  STAP 1: Verken	 STAP 2: Stel vast	 STAP 3: Onderneem actie
Hoe doe ik het?	Wat kan ik daaruit besluiten?	Hoe kan ik het nog beter doen?
Ik oordeel op basis van observaties of stellingen. Ik beantwoord een aantal vragen.	Ik geef een score. Ik ontdek mijn sterktes. Ik leer mijn aandachtspunten kennen.	Ik stel nieuwe doelen. Ik maak een actieplan. Ik evalueer mijn acties.

Meer informatie vind je in de handleiding vanaf pagina 17.

Een voorbeeld uit de praktijk

Onthaalouder Malika wil al langer haar omgang en relatie met de ouders bekijken. Daarom is ze vorige week naar een vormingsmoment rond ouderparticipatie geweest. Deze vorming heeft haar veel zin gegeven om haar eigen werking te bekijken met behulp van het zelfevaluatie-instrument rond het omgaan met gezinnen. Het contact met één van haar ouders verloopt ook wat stroef. Ze kiest ervoor drie van de vijf clusters ('wederkerige communicatie', 'inspraak' en 'steun') in te vullen. Het invullen van de stellingen vindt ze niet zo gemakkelijk maar de vragen helpen haar om er meer over na te denken. Malika heeft een goed contact met een andere onthaalouder in de buurt en ze spreken af om samen over het thema van gedachten te wisselen op basis van wat Malika heeft genoteerd. Na dit gesprek is duidelijk geworden voor Malika dat ze veel minder informatie deelt met die ene ouder omdat deze zelf ook gereserveerder is dan de andere ouders. Nu ze tot dit besef gekomen is, neemt ze zich voor die bepaalde ouder actiever aan te spreken en te betrekken bij de werking. De info die ze wil delen gaat ze concreet maken: ze noteert een observatie, neemt een aantal foto's van het kind en wil de maandelijkse nieuwsbrief afgedrukt aanbieden, zodat ze die samen kunnen overlopen. Zo hoopt ze dat ze tot meer wisselwerking met die ouder komt.

Stap 1: Verken via stellingen

1	Dit doe ik momenteel niet. Ik moet dat dringend verbeteren.
2	Dit kan beter. Ik heb nog veel ruimte om te verbeteren.
3	Dit zit goed. Ik heb nog wat ruimte om te verbeteren.
4	Dit is een echte kwaliteit van mij. Op dit vlak kan ik nauwelijks nog beter.

Wederzijdse kennismaking	1	2	3	4
Alle ouders maken voor de eerste opvangdag uitgebreid kennis met de opvang.				
Ouders worden bij hun inschrijving grondig geïnformeerd over de wenperiode.				
Alle ouders worden gemotiveerd om deel te nemen aan de wenmomenten van hun kind. Hier wordt actief op aangedrongen.				
Ouders beslissen mee over de wijze waarop het wennen verloopt (hoe vaak, wanneer en op welke manier).				
De wenmomenten in mijn opvang zijn wederkerig. Ik vraag ouders hoe ik het best kan omgaan met hun kind en ouders maken kennis met de werkwijze van de opvang. Ouders ervaren dat er aandacht is voor hun opvoedingsgewoonten, vragen en wensen.				
Ik besteed veel aandacht aan de eerste contacten met ouders. Ouders voelen zich welkom in de opvang.				

Wederkerige communicatie	1	2	3	4
Ik geef ouders informatie over verschillende zaken (bv. verzorging, dagelijkse activiteiten, organisatorische zaken enz.). Ouders weten wat er dagelijks in de opvang gebeurt en hoe hun kind dit ervaart.				
Ik ga met elke ouder in gesprek over hun kind (bv. over wat het meemaakt, wat het doet, hoe het zich ontwikkelt ...).				
Ik vraag regelmatig naar inbreng en informatie van ouders over hoe het met hun kind thuis gaat.				
Ik moedig ouders actief aan om in de leefruimte te komen bij breng- en haalmomenten.				
Ik communiceer met ouders op een manier die voor hen begrijpbaar is. De communicatie met individuele ouders is afgestemd op hun mogelijkheden.				
Ik krijg een zicht op de leefsituatie van kinderen en ouders via de gesprekken met ouders. Zo kan ik op een gepaste wijze inspelen op de noden en vragen van ouders.				
Ik slaag erin storend gedrag van kinderen te voorkomen of om te buigen.				

Ingevuld door (functie):

Datum van afname: / /

Naam opvang:

1	Dit doe ik momenteel niet. Ik moet dat dringend verbeteren.
2	Dit kan beter. Ik heb nog veel ruimte om te verbeteren.
3	Dit zit goed. Ik heb nog wat ruimte om te verbeteren.
4	Dit is een echte kwaliteit van mij. Op dit vlak kan ik nauwelijks nog beter.

Inspraak	1	2	3	4
Ik maak mijn manier van omgaan met hun kind zichtbaar en bespreekbaar voor ouders.				
Ik vraag regelmatig naar de mening van alle ouders (bv. over de omgang met hun kind, de werking van de opvang enz.) en doe hier iets mee.				
Ik hou rekening met wensen en suggesties van individuele ouders. Als ik aan bepaalde wensen niet wil of kan voldoen, wordt er samen naar een oplossing gezocht.				

Steun	1	2	3	4
Ik hou rekening met veranderende opvangnaden van ouders. Ik gebruik een zekere flexibiliteit in breng- en haaluren. Een aanpassing van het opvangplan is mogelijk als dat nodig is en haalbaar blijkt.				
Ik heb aandacht voor hoe ouders zich voelen en ga hier zorgzaam mee om, ook bij negatieve emoties en frustraties.				
Ik respecteer de grens die ouders trekken in het delen van informatie over hun gezinsleven.				
Ik breng bewust verschillende ouders in de opvang met elkaar in contact en stimuleer de onderlinge dialoog tussen ouders.				
Ik overleg met alle ouders over de ontwikkeling en opvoeding van hun kind (bv. uitwisselen van ideeën over straffen en belonen, omgaan met bijtgedrag, overgang naar vaste voeding, nieuwe smaken leren kennen, potjestraining enz.).				
Ik respecteer de rol van ouders wanneer ik de ontwikkeling en opvoeding van kinderen met hen bespreek.				
Ik kan ouders gericht doorverwijzen naar andere opvanglocaties en diensten of activiteiten in de buurt.				

Ingevuld door (functie):

Datum van afname: / /

Naam opvang:

1	Dit doe ik momenteel niet. Ik moet dat dringend verbeteren.
2	Dit kan beter. Ik heb nog veel ruimte om te verbeteren.
3	Dit zit goed. Ik heb nog wat ruimte om te verbeteren.
4	Dit is een echte kwaliteit van mij. Op dit vlak kan ik nauwelijks nog beter.

Respect voor de maatschappelijke diversiteit	1	2	3	4
Ik heb aandacht voor de maatschappelijke diversiteit (zoals bv. verschillen in etniciteit, cultuur, inkomen, geslacht, leeftijd, religie, fysieke en mentale mogelijkheden, enz.) in de activiteiten die ik met kinderen doe.				
Kinderen en ouders zijn een onderdeel van de opvang en vinden iets van zichzelf terug in de opvang. Er is aandacht voor de eigenheid van gezinnen in het eten, de inrichting en aankleding van de leefruimte en de spelmaterialen.				
Ik geef op een positieve manier aandacht aan de gelijkenissen en verschillen tussen kinderen en gezinnen.				
Ik ga respectvol om met de opvoedingsstijl van alle ouders. Alle overtuigingen, waarden, normen en meningen kunnen uitgedrukt en besproken worden.				
Ik sta geregeld stil bij mijn eigen waarden en normen, beeldvorming, vooroordelen, emoties, regels ... en de grenzen daarvan. Dit zorgt ervoor dat ik opensta voor hoe andere mensen opvoeding bekijken.				

Stap 1: Verken via vragen

De vragen zetten je aan tot nadenken, je hoeft niet op elke vraag een antwoord te geven. In de voorziene ruimte kan je in grote lijnen het resultaat noteren van je verkenning.

Wederzijdse kennismaking

Rijkdom van het kennismakingsaanbod

Wat is mijn rol in de groep?

Hoe stel ik de opvang voor aan geïnteresseerde ouders? Wat bespreek ik met hen tijdens het kennismakingsgesprek, de inschrijving en de wenmomenten? Hoe duidelijk en transparant communiceer ik rond de wijze waarop de inschrijvingen gebeuren in mijn opvang? Hoe transparant is het voor ouders of er met wachtlijsten wordt gewerkt en hoe er wordt mee omgegaan? Op welke wijze wordt er iets gezegd over de (voorrangs)regels die er gehanteerd worden in mijn opvang en met welke timing er rekening moet worden gehouden? Wanneer zijn ouders wel en niet welkom in de opvang? Wat vertel ik ouders over de manier van werken met kinderen? Welke rol spelen andere ouders om nieuwe ouders wegwijs te maken in de opvang? In welke mate bereik ik zowel moeders als vaders?

Welke rol hebben ouders in het wenbeleid?

Welke inspanningen lever ik om (beide) ouders te motiveren om mee te komen wennen? Hoe doe ik dit bij een tweede of volgend kind? Hoe overtuig ik hen dat wennen in het belang is van de opvang, hun kind en henzelf?

Wederkerigheid van kennismaking

Op welke wijze gebruik ik het kennismakingsgesprek, de inschrijving en wenmomenten om ouders en kinderen beter te leren kennen?

Welke informatie van kinderen en ouders wil ik al voor de eerste opvangdag hebben? Waarom vind ik dat belangrijk? Hoe zorg ik ervoor dat ik al voor de eerste opvangdag zicht heb op de gezinscontext van nieuwe kinderen en ouders? Wat doe ik om beide ouders goed te leren kennen? Hoe geef ik ouders nog voor de eerste opvangdag de kans om hun vragen en verwachtingen met mij te bespreken?

In welke mate zijn wenmomenten leermomenten?

Wat wil ik bereiken of te weten komen van ouders tijdens wenmomenten? In hoeverre vertel ik dat ook aan ouders? Welke vragen stel ik hen? Wat laat ik ouders (voor)doen tijdens wenmomenten? Waarop let ik zelf? Op welke manier helpt dit mij om m'n manier van omgaan met het kind hieraan aan te passen? Welke impact hebben wenmomenten op mijn manier van omgaan en de relatie met de ouders? Zijn de wenmomenten lang genoeg om alles te weten te komen?

Heb ik tijdens het kennismakingsgesprek, de inschrijving en wenmomenten aandacht voor de leefwereld van ouders en hoe zij de opvang van hun kind beleven?

Hoe probeer ik tijdens de eerste contacten vragen waarmee moeders en vaders worstelen (moeilijkheden en vragen rond henzelf en/of hun kind) bespreekbaar te maken? Wat doe ik hiermee? Hoe volg ik dit op? Welke inspanningen doe ik om beide ouders van bij de start een goed en gerust gevoel te geven bij de opvang? In welke mate bevraag ik ouders over de zoektocht naar kinderopvang en de keuze en reden(en) om voor mijn kinderopvang te kiezen?

Ingevuld door (functie):

Datum van afname: / /

Naam opvang:

Organisatie van wenmomenten

Hoe proactief ben ik in de organisatie van wenmomenten?

Welke initiatieven neem ik om ouders te informeren en te overtuigen van het belang van wennen? Wanneer neem ik opnieuw contact met ouders op om het wennen te plannen? Welke afspraken maak ik hier rond bij de inschrijving?

Hoe flexibel ben ik in het plannen en invullen van wenmomenten?

Hoe hebben ouders inspraak in het bepalen van de momenten waarop ze met hun kind komen wennen? Op welke momenten heb ik liever niet dat ouders komen wennen? Waarom? Hoe ga ik om met kinderen en ouders waarvoor ik niet onmiddellijk passende wenmomenten vind? Hoe ga ik om met ouders die nood hebben aan meerdere wenmomenten? Hoe flexibel ben ik hierin? In welke mate kunnen ouders mee beslissen wat het wenmoment inhoudt (bv. wennen tijdens een eetmoment, tijdens het slapen, tijdens vrij spel ...)?

Ingevuld door (functie):

Datum van afname: / /

Naam opvang:

Wederzijdse communicatie

Rijkdom van informatieverstrekking

Welke informatie geef ik ouders?

Hoe gevarieerd is de info die ik ouders geef (bv. verzorging, activiteiten, leven in de opvang, gevolgde vormingen, ...)? Waarom geef ik deze informatie? Op welke manier informeer ik ouders over de ontwikkeling van hun kind? Waarover gaan de gesprekken met ouders tijdens de breng- en haalmomenten? Zijn er nog andere momenten die ik benut om informatie uit te wisselen? Hoe breng ik ouders moeilijke boodschappen?

In welke mate is de informatie die ik met ouders deel betekenisvol voor hen?

Waarover willen de ouders in mijn opvang voornamelijk informatie krijgen? Op welke manier probeer ik hier zicht op te krijgen? Hoe komt mijn communicatie hieraan tegemoet? Hoe hou ik er rekening mee dat de voorkeuren en wensen van ouders kunnen veranderen doorheen de maanden en jaren?

Wederkerige communicatie afgestemd op individuele ouders

Hoe communiceer ik dagelijks met ouders?

Wat zijn de voor- en nadelen voor ouders van mijn dagelijkse manier van communiceren? Wanneer pas ik de manier van communiceren aan? Hoe hou ik hierbij rekening met de mogelijkheden of noden van individuele ouders? Wanneer verwacht ik van ouders een reactie op de informatie die ik met hen deel? Hoe breng ik ouders hiervan op de hoogte?

Ingevuld door (functie):

Datum van afname: / /

Naam opvang:

Hoe zorg ik ervoor dat ouders zelf ook informatie met mij delen?

Wat verwacht ik van ouders tijdens het brengen en halen? Hoe zorg ik ervoor dat ik alle ouders bereik en dat ouders ook iets tegen mij kunnen/durven vertellen? Hoe ga ik om met verlegen of gereserveerde ouders of ouders die niet spontaan informatie met mij delen? Hoe verloopt de communicatie bij mijlpalen zoals de overgang naar vaste voeding, potjestraining, overgang naar een volgende leefgroep, naar de kleuterschool ...? Op welke manier krijg ik zicht op hoe dit thuis verloopt en stem ik de aanpak daarop af?

Hoe stimuleer ik vaders en moeders om (tijdens breng- en haalmomenten) tot in de leefruimte te komen?

Welke fysieke grenzen of obstakels (bv. poortjes, ontvangstruimte ...) verhinderen ouders om in de leefgroep te komen? Welke (ongeschreven) regels of afspraken (bv. verplicht schoenen uitdoen, strikte breng- en haaluren ...) weerhouden ouders ervan even in de leefgroep te blijven? Welke regels of afspraken stimuleren ouders om in de leefgroep te komen? Hoe garandeer ik dit ook op drukke momenten? Bied ik ouders de mogelijkheid om op eigen tempo afscheid te nemen van hun kind?

Toegankelijkheid van communicatie

Welke drempels bevat mijn manier van communiceren voor ouders?

Met welke ouders wissel ik weinig of minder informatie uit? Waarom? Welke moeilijkheden kunnen ouders ondervinden om met mij in gesprek te gaan? Hoe probeer ik hierop te anticiperen? In hoeverre is de informatie voor alle ouders begrijpbaar? Hoe weet ik dit?

Ingevuld door (functie):

Datum van afname: / /

Naam opvang:

Inspraak

Transparantie van het pedagogisch handelen

Hoe maak ik mijn manier van werken met kinderen (en het effect ervan op kinderen) zichtbaar en bespreekbaar voor ouders?

Hoe zorg ik ervoor dat ouders een idee hebben van 'het leven zoals het is' in de leefgroep, over wat hun kind doet en hoe ik hun kind begeleid en ondersteun? Welke materialen of hulpmiddelen (zoals foto's, video, werkjes van kinderen ...) gebruik ik hiervoor? Hoe ga ik in gesprek met ouders over mijn manier van omgaan met hun kind? Hoe bespreek ik bijvoorbeeld met ouders hoe ik omga met bepaalde moeilijkheden bij hun kind (bv. storend gedrag, niet willen eten of slapen, veel huilen, bijtgedrag ...)?

Welke mogelijkheden zijn er voor ouders om deel te nemen aan het leven in de leefgroep?

Kunnen ouders aanwezig zijn in de leefgroep doorheen de dag en deelnemen aan activiteiten (bv. even meespelen met de kinderen bij het ophalen of vooraleer te vertrekken naar het werk, samen met de kinderen eten, samen met de begeleiders een activiteit bedenken en begeleiden, borstvoeding geven, komen voorlezen ...)? Wanneer? En hoe lang? Hoe nodig ik hen hiervoor uit? Bespreek ik hun ervaringen achteraf? Welke ouders bereik ik (niet) op deze manier? Bereik ik zowel moeders als vaders? Is mijn aanbod divers genoeg om heel verschillende ouders te bereiken?

Proactieve, leergierige houding

Hoe vaak bevraag ik de mening van ouders in een gesprek?

Waarover wil ik de mening van ouders kennen? Hoe kom ik de mening van ouders te weten? Hoe geef ik ouders het signaal dat ik opensta voor hun mening? Wat doe ik indien ouders geen duidelijke mening hebben? Wanneer verwacht ik dat ouders zelf met hun vragen, wensen of bezorgdheden naar mij komen? Komen bepaalde zaken daardoor niet ter sprake met (bepaalde) ouders? Hoe bespreek ik vragen en onzekerheden in het omgaan met hun kind met ouders?

Hoe kunnen ouders de opvang evalueren?

Welke zaken kunnen ouders evalueren? Hebben ouders bijvoorbeeld de mogelijkheid om de manier van omgaan met hun kind en met zichzelf te beoordelen? Kunnen ouders ook algemene of organisatorische zaken bespreken? Is de werkwijze van de opvang voldoende duidelijk voor vaders en moeders om hierover een goed oordeel te vellen? Hoe zorg ik ervoor dat ouders zich veilig voelen en eerlijk hun mening durven geven? In welke mate maken alle ouders gebruik van de evaluatiemogelijkheden? Wat doe ik met de resultaten van de evaluatie? Hoe bespreek ik de resultaten en wat ik ermee doe met ouders?

Respectvolle omgang met en impact van wensen en suggesties

Wat doe ik met de mening van ouders?

In welke mate sta ik open voor wensen en suggesties van alle ouders? Met welke wensen en suggesties wil ik rekening houden? Gaat het ook om andere zaken dan praktisch-organisatorische, medische of verzorgende aspecten? Welke verwachtingen van ouders kan of wil ik niet inwilligen? Hoe bespreek ik dit met ouders en probeer ik tot een compromis te komen?

Ingevuld door (functie):

Datum van afname: / /

Naam opvang:

Hoe ga ik om met kritiek van ouders?

Hoe ga ik om met ouders die via gesprekken of evaluaties kritiek leveren op mijn manier van werken? In welke mate zoek ik samen met ouders naar een andere of betere manier van werken? Volg ik op hoe (beide) ouders deze nieuwe manier van werken ervaren? Hoe ga ik om met klachten en opmerkingen? Hoe zorg ik ervoor dat gesprekken daarrond in een constructieve sfeer verlopen? Hoe herstel ik het vertrouwen na een klacht?

Steun

Materiële steun

Op welke manier hou ik rekening met de verschillende opvangnoden van ouders?

In welke mate kan ik een opvangplan opstellen dat rekening houdt met de vragen en wensen van ouders? Zijn er na de inschrijving nog momenten waarop ik dit met ouders bespreek, evalueer en bijstuur? Hoe flexibel kan ik omgaan met het opvangplan? Hoe flexibel zijn de breng- en haaluren? Hoe ga ik om met ouders die hun kind later willen brengen of vroeger willen afhalen? Hoe sta ik tegenover ouders die hun kind naar de opvang sturen terwijl ik weet dat ze thuis zijn?

Ingevuld door (functie):

Datum van afname: / /

Naam opvang:

Emotionele steun

Kunnen ouders hun hart bij mij luchten?

Besteed ik bewust aandacht aan hoe ouders zich voelen wanneer ze hun kind brengen of halen? Spreek ik hen hierop aan? Wat doe ik als ik merk dat ouders moeilijkheden lijken te ervaren? Welke persoonlijke zaken (bv. over hun gezin, werk, hobby's ...) delen ouders met mij? Hoe probeer ik begrip op te brengen voor de emoties van ouders, ook al zijn deze negatief of vind ik de reacties onterecht of een uiting van frustratie?

Sociale steun

Hoe verbind ik ouders met elkaar?

Ondersteunen ouders elkaar in de opvang? Voeren ouders vaak gesprekjes met elkaar? Op welke manier stimuleer ik dit? Is er een plaats in de opvang (of de leefgroep) waar ouders kunnen zitten en met elkaar in gesprek gaan? Welke activiteiten organiseer ik voor of met ouders? In hoeverre voelen alle ouders, zowel vaders als moeders, zich aangesproken door deze activiteiten? Wat is mijn rol tijdens zo'n activiteiten? Hoe probeer ik verschillende ouders op een informele manier met elkaar in contact te brengen? In hoeverre stelt mijn kennis van de gezinnen me in staat om ouders met elkaar te verbinden (bv. ouders die met dezelfde vragen zitten)? Hoe ga ik om met ouders die moeilijker contact leggen met andere ouders?

Ondersteuning door informatie

Hoe ondersteun ik ouders in de opvoeding van hun kind?

Op welke manier deel ik mijn ervaring en kennis van het kind met ouders? Hoe volg ik de ontwikkeling van individuele kinderen op in de leefgroep? Op welke manier en hoe vaak deel ik observaties van kinderen met ouders en bespreek ik die? Sluit dit aan op de behoeften van ouders? Ken ik die behoeftes? Hoe zorg ik ervoor dat de bespreking in een veilige en ondersteunende sfeer verloopt? Bevraag ik ook de ervaringen van (beide) ouders thuis? Op welke manier verwittig ik ouders wanneer ik me zorgen maak over de ontwikkeling van hun kind? Hoe geef ik hen het gevoel dat ze er niet alleen voor staan en dat ik bereid ben om de situatie mee op te volgen?

Voelen ouders zich ondersteund in de opvoeding?

Op welke manier toon ik interesse in de manier waarop (beide) ouders thuis omgaan met hun kind? Hoe ga ik op een respectvolle wijze om met thuissituaties waar ik het zelf lastig mee heb? Hoe bespreek ik dit met ouders? Delen ouders info over de ontwikkeling van hun kind of de opvoeding thuis? Wat doe ik hiermee?

Ingevuld door (functie):

Datum van afname: / /

Naam opvang:

Respect voor de maatschappelijke diversiteit

Aandacht voor maatschappelijke diversiteit in het pedagogische beleid

Op welke manier breng ik kinderen in contact met de maatschappelijke diversiteit?

In welke mate zijn er verwijzingen naar de maatschappelijke diversiteit aanwezig in de leefgroep (bv. verschillen in etniciteit, cultuur, inkomen, geslacht, leeftijd, religie, fysieke en mentale mogelijkheden enz.)? Hoe en wanneer breng ik dit onder de aandacht van kinderen? Welke positieve boodschappen geef ik mee aan de kinderen?

Eigenheid van gezinnen bekrachtigen

Heb ik positieve aandacht voor de eigenheid van kinderen en hun gezin?

Hoe zorg ik dat alle betrokkenen (ouders, kinderen, medewerkers ...) zich welkom voelen en het gevoel hebben dat ze erbij horen? In welke mate worden de leefwereld en eigenheid van de verschillende gezinnen weerspiegeld in de leefgroep? Wanneer voer ik hierover gesprekken met de kinderen? Zijn er afbeeldingen van alle gezinnen? Hoe ga ik om met de verschillende thuistalen van kinderen? Hoe reageer ik als ze hun thuistaal gebruiken? In welke situaties gebruik ik zelf woorden uit de thuistaal van kinderen? Hoe breng ik gelijkenissen en verschillen tussen kinderen respectvol en positief onder de aandacht? Hoe breng ik de verschillende thuisgewoonten op een positieve en respectvolle manier onder de aandacht van andere kinderen?

Ingevuld door (functie):

Datum van afname: / /

Naam opvang:

Herkennen ouders iets van zichzelf in de opvang?

Hoe stimuleer ik dat ouders zichzelf kunnen zijn in mijn opvang en trots mogen zijn op de verschillende aspecten van hun identiteit? Hoe maak ik dit concreet zichtbaar? Hoe wordt er in de schriftelijke communicatie met ouders rekening gehouden met de eigenheid van ouders? Herkennen eenoudergezinnen of gezinnen met twee moeders of vaders zich bijvoorbeeld in de verwoordingen die gebruikt worden in brieven en documenten? Hoe verloopt de communicatie met gescheiden ouders? Hoe communiceer ik met anderstalige ouders? Welke inspanningen doe ik om talige en schriftelijke communicatie voor hen (en voor andere ouders die moeite hebben met lezen en schrijven) begrijpelijk te maken? Op welke manier hou ik bij de maaltijden rekening met de gewoonten en gebruiken van ouders? In welke mate voorzie ik bijvoorbeeld een volwaardig alternatief voor vegetariërs, moslims ...? Zijn de feesten die ik in mijn opvang vier betekenisvol voor de kinderen en ouders in mijn opvang? In welke mate is er ook aandacht voor (andere) tradities en feesten van de ouders en kinderen uit mijn opvang?

Ingevuld door (functie):

Datum van afname: / /

Naam opvang:

Respectvolle houding ten opzichte van alle ouders

In welke mate ga ik steeds respectvol om met alle ouders?

Hoe ga ik om met gedragingen, opvoedingsidealen en gewoonten van ouders die niet aansluiten bij mijn eigen normen en waarden? Hoe creëer ik kansen om te leren van elkaars achtergrond en ervaringen? Hoe ga ik op een respectvolle manier om met armoedesituaties? Spreek ik altijd respectvol over ouders in het bijzijn van kinderen?

Hoe probeer ik mijn opvang toegankelijk te maken voor alle ouders?

In welke mate zoek ik actief contact met groepen die ondervertegenwoordigd of afwezig zijn in mijn opvang? In hoeverre maak ik mijn aanbod ook bekend bij maatschappelijk kwetsbare groepen (bv. via OCMW, VDAB enz.)? Gebruik ik bepaalde voorrangsregels en wachtlijsten die de toegang voor bepaalde ouders verhinderen? Hoe ondersteun ik ouders in de administratieve procedures die ze moeten doorlopen om hun kind in de kinderopvang in te schrijven (bv. aanvraag attest inkomenstarief)? Hoe ga ik om met de ongelijke kansen die bepaalde kinderen en gezinnen ervaren? Hoe probeer ik de toegankelijkheid voor iedereen te garanderen en sociale inclusie te bevorderen?

Ingevuld door (functie):

Datum van afname: / /

Naam opvang:

! Stap 2: Stel vast

Hoe beoordeel ik de omgang met gezinnen en diversiteit in de opvang/leefgroep?

Ik geef een score van 1 tot 10. Ik baseer me hiervoor op de stellingen en/of vragen uit stap 1.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
---	---	---	---	---	---	---	---	---	----

Waarom geef ik deze score?

Wat zijn de sterktes en de aandachtspunten voor de omgang met gezinnen en diversiteit in de opvang/leefgroep?

Wat zijn de sterktes? In welke aspecten van mijn aanpak heb ik oog voor gezinnen en diversiteit ? Wat vind ik goed in mijn aanpak? Waar ben ik trots op?	Wat zijn de aandachtspunten? Welke aspecten van mijn aanpak staan een goede houding tegenover gezinnen en diversiteit in de weg? Wat vind ik minder goed? Waarover maak ik me zorgen?

Zijn er toevalligheden, externe omstandigheden of factoren eigen aan het/de kind(eren) die deze vaststellingen mee verklaren? Welke?

→ Stap 3: Onderneem actie

Het doel is bereikt. De ondernomen actie heeft geleid tot het gewenste resultaat.

Het doel is niet (helemaal) bereikt. De ondernomen actie heeft niet geleid tot het gewenste resultaat. Er is nieuwe actie nodig.

Doel

Ik/we wil(len) ervoor zorgen dat:

Ik/we onderne(e)m(en) daarvoor deze stappen:

Evaluatie

Datum:

Doel

Ik/we wil(len) zorgen dat:

Ik/we onderne(e)m(en) daarvoor deze stappen:

Evaluatie

Datum:

Ingevuld door (functie):

Datum van afname: / /

Naam opvang:

Doel

Ik/we willen(en) ervoor zorgen dat:

Ik/we onderne(e)m(en) daarvoor deze stappen:

Evaluatie

Datum:

Doel

Ik/we willen(en) zorgen dat:

Ik/we onderne(e)m(en) daarvoor deze stappen:

Evaluatie

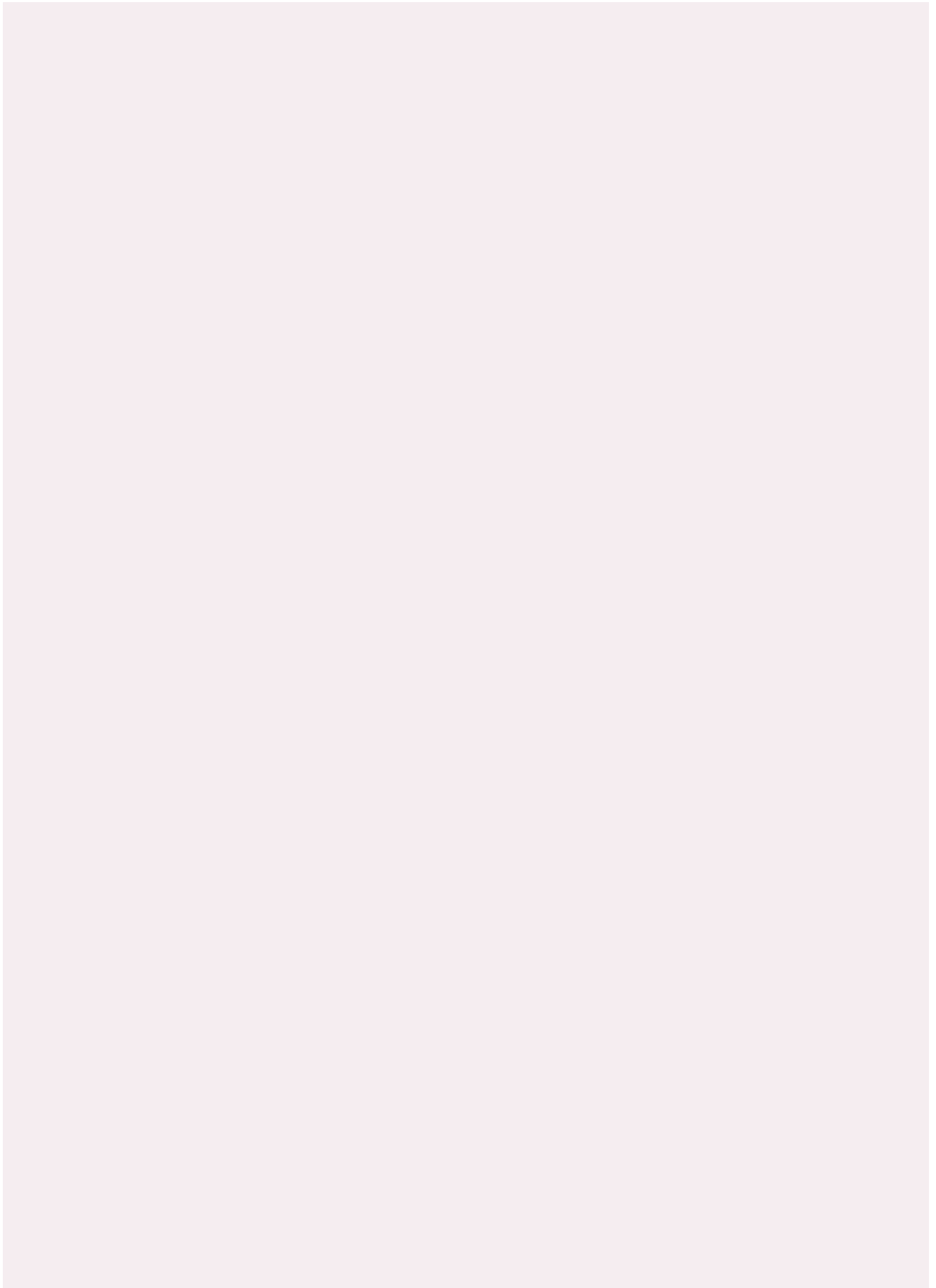
Datum:

Ingevuld door (functie):

Datum van afname: / /

Naam opvang:

Ruimte voor eigen notities (bv. plan van aanpak en planning)

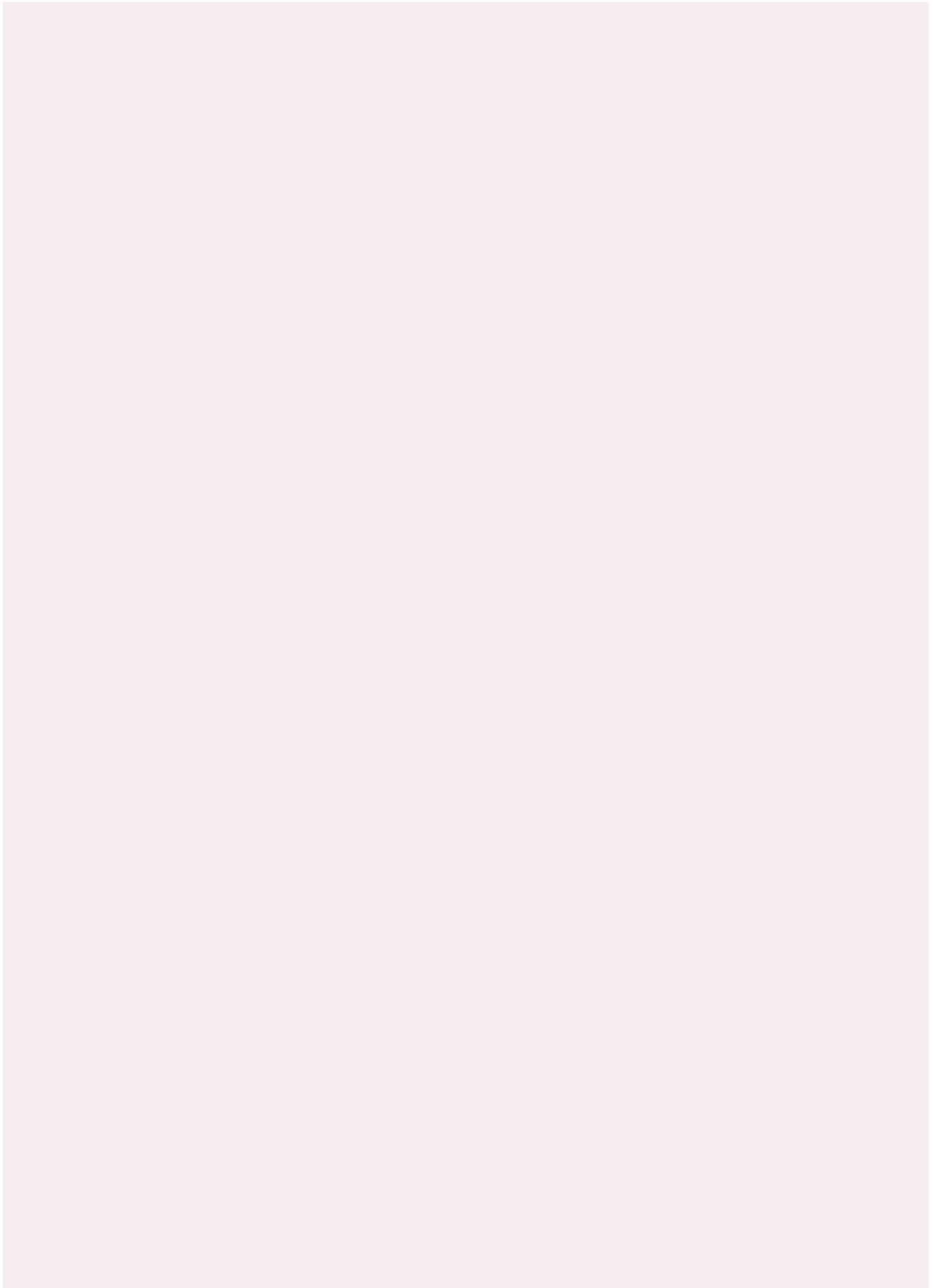

Ingevuld door (functie):

Datum van afname: / /

Naam opvang:

Ruimte voor eigen notities (bv. plan van aanpak en planning)

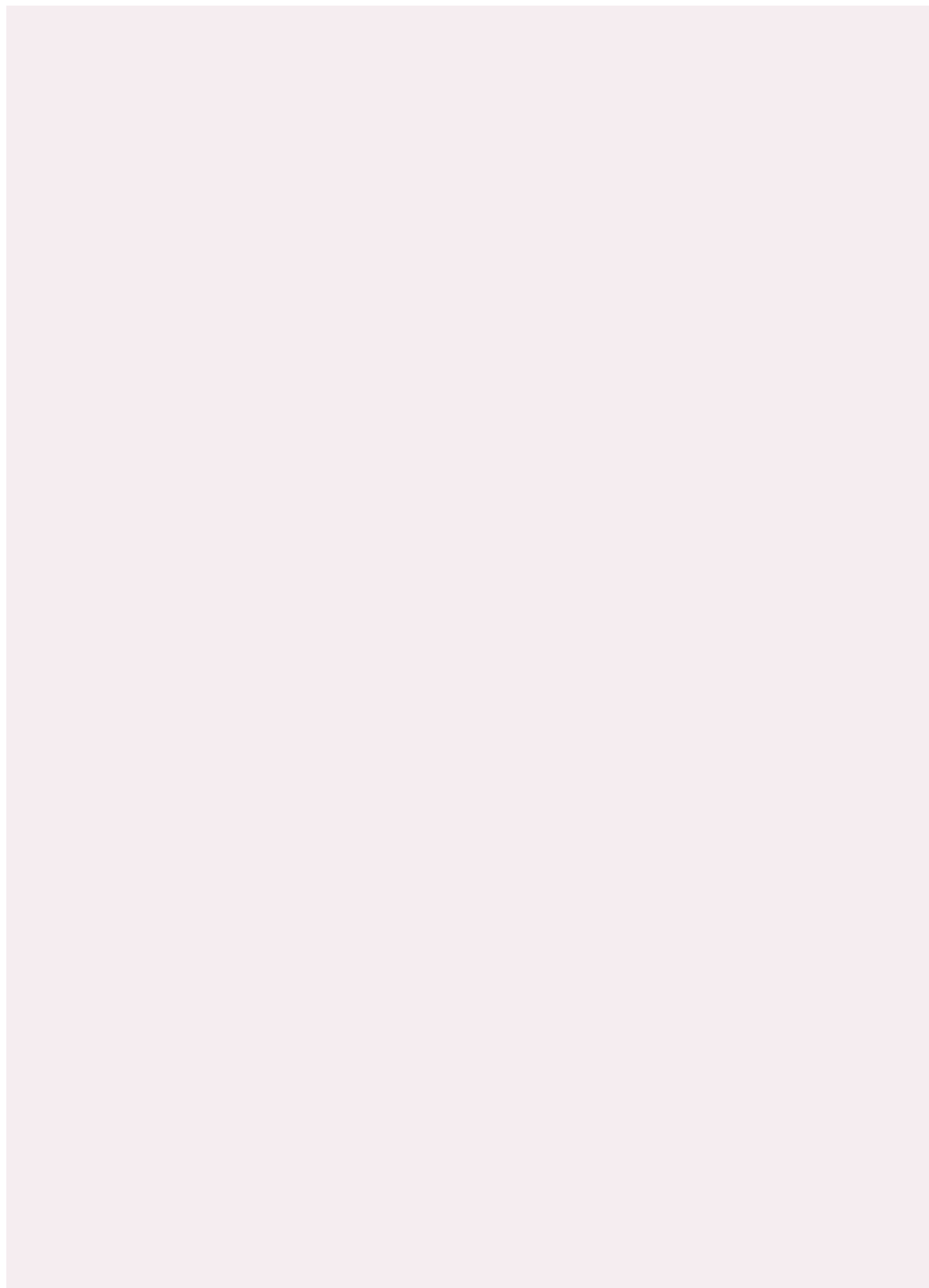

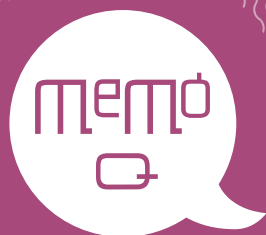
Ingevuld door (functie):

Datum van afname: / /

Naam opvang:

Ruimte voor eigen notities (bv. plan van aanpak en planning)

Opgroeien

Hallepoortlaan 27 | 1060 BRUSSEL

opgroeien.be

Kind en Gezin-Lijn: 078 150 100

Volg ons op

